

Outcome of Retinal Detachment Surgery by Pneumatic Retinopexy

Jutalai Tanterdtham, M.D.

Chakrapong Namatra, M.D.

Nuttawut Rodanant, M.D.

Tanapum Rungsin, M.D.

Apichart Singalavanija, M.D.

Adisak Trinavarat, M.D.

Sommanus Thoongsuwan, M.D.

Abstract

Objective: To evaluate the outcome of retinal detachment surgery by pneumatic retinopexy at Siriraj hospital, Bangkok.

Study design: Retrospective study.

Methods: A retrospective review was performed on patients with rhegmatogenous retinal detachment who underwent pneumatic retinopexy at Siriraj Hospital from January 1995 to April 2007 in terms of retinal re-attachment rate and visual acuity.

Results: The total number of patients was 74 (37 male and 37 female). The extent of retinal detachment varied from 1-4 quadrants. All cases had retinal break between 8-4 o'clock. Pneumatic retinopexy was done with either SF6 or C3F8 injection followed by laser retinopexy. The retinal re-attachment rate at 1, 2 and 3 months post operation was 67.57%, 60.81% and 59.46% respectively. Two patients needed reinjection of gas. Post-operative visual acuity was improved in most cases.

Conclusion: The retinal re-attachment rate after pneumatic retinopexy is good. The procedure is simple and can be performed by general ophthalmologists. Patient selection is also a key factor to success.

Key word: Pneumatic retinopexy, rhegmatogenous retinal detachment **Thai J Ophthalmol 2009; July-December 23(2): 142-147.**

Original Article/ົບພະຕັບອັບປັບ

ผลการรักษาจอตalaอกด้วยวิธี pneumatic retinopexy

จุฑาໄລ ຕັນທເຫດທຣຣມ ພ.ບ.

อภิชาติ สิงคາລວັນຍີ ພ.ບ.

ຈັກຮັງຄົ່ນ ນະມາຕົ້ນ ພ.ບ.

อดີຄັກດີ ຕຣິນວັດຕົນ ພ.ບ.

ณັ້ງຈຸວຸฒີ ຮອດອນນັ້ນ ພ.ບ.

ໂສມນັສ ຖູນສຸວຽຮນ ພ.ບ.

ຮນກູມີ ຮັງສິນອຸ້ນ ພ.ບ.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลการรักษาจอตalaอกด้วยวิธี pneumatic retinopexy ในโรงพยาบาลศิริราช

แบบวิจัย: การวิจัยแบบย้อนหลัง

วิธีการศึกษา: ทำการศึกษาแบบย้อนหลัง โดยการทบทวนเวชระเบียนผู้ป่วยจอตalaอกชนิดมีรูຈຶກขาดตามเกณฑ์ที่กำหนด ตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 - 31 พฤษภาคม 2550 จำนวน 74 ราย โดยศึกษาในແນ່ການຕິດກັບຂອງຈອຕາ ແລະ ພລກາຮມອງເຫັນ

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยທັງหมด 74 ราย เป็นชาย 37 ราย หญิง 37 ราย มีจອຕາລອກตั้งแต่ 1-4 quadrant ທັງหมดມີຮູຈຶກขาดທີ່ຈອຕາທີ່ 8 ນາພິກາ - 4 ນາພິກາ ໄດ້ຮັບການຮັກຫາດ້ວຍ pneumatic retinopexy ໂດຍການຈືດກຳ້າ SF6 ອີ່ວີ C3F8 ຮ່ວມກັບການຍິ່ງເລື່ອຮົ່ວຍ ຮອບຮູຈຶກขาดຂອງຈອຕາ ອັດການຕິດກັບຂອງຈອຕາທີ່ຮະຍະ 1, 2 ແລະ 3 ເດືອນຫັ້ງຜ່າດເທິກັບຮ້ອຍລະ 67.57, ຮ້ອຍລະ 60.81 ແລະ ຮ້ອຍລະ 59.46 ຕາມລຳດັບ ມີຜູ້ປ່າຍທີ່ໄດ້ຮັບການຈືດກຳ້າ ເພີ່ມ 1 ຄັ້ງ ຮວມ 2 ຕາ ພລກາຮມອງເຫັນ ລ່ວນໃຫ້ຢ່າງດັບລາຍຕາດີເຊື້ນ

สรุป: การຮັກຫາຜູ້ປ່າຍຈອຕາລອກດ້ວຍວິທີ pneumatic retinopexy ໄດ້ພລກາຮມາດີພອສມຄວາ ພລກາຮມາດ້ວຍວິທີນີ້ທຳໄດ້ຢ່າຍຈັກໜຸ່ພະຍົບທີ່ໄວ້ໄປສາມາດທຳໄດ້ ແຕ່ຄວາມເລືອກຜູ້ປ່າຍທີ່ເໝາະສມກັບການຮັກຫາດ້ວຍທົດການນີ້

Keyword: pneumatic retinopexy, rhegmatogenous retinal detachment ຈັກໜຸ່ເວັບສານ 2552; ກຣກງາມ-ຂັນວາຄມ 23(2): 142-147.

บทนำ

โรคจอตalaokเป็นโรคที่มีความสำคัญ หากให้การรักษาอย่างรวดเร็ว มักจะมีการพยากรณ์โรคที่ดี การรักษาจอตาลอกมีหลายวิธี ได้แก่ pneumatic retinopexy, pars plana vitrectomy, และscleral buckling¹ การรักษาจอตาลอกโดยวิธี pneumatic retinopexy นั้นเป็นวิธีมาตรฐาน ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายเนื่องจากทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายที่สุด สามารถทำแบบผู้ป่วยนอกได^{2,3} นอกจากนี้ผู้ป่วยยังมีความเจ็บปวดน้อยที่สุดด้วย

มีการศึกษาถึงผลสำเร็จของการรักษาจอตาลอกด้วยวิธี pneumatic retinopexy ที่ผ่านมาหลายการศึกษา โดยทั่วไประดับความสำเร็จของการรักษาโดยเฉลี่ยจะอยู่ที่ร้อยละ 70 - 80³⁻⁵ ในประเทศไทยมีการศึกษาเรื่องความสำเร็จในการรักษาจอตาลอกด้วยวิธี pneumatic retinopexy ทำให้โรงพยาบาลรามาธิบดี และมหาวิทยาลัยขอนแก่น อัตราการติดกลับของจอตายที่ประมาณร้อยละ 75⁵⁻⁶ แต่ที่โรงพยาบาลคิริราชยังไม่เคยมีการศึกษาอัตราความสำเร็จของการรักษามาก่อน จึงเป็นที่มาในการศึกษานี้

วิธีการศึกษา

ทำการศึกษาแบบย้อนหลัง โดยการตรวจสอบเวชระเบียนของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยจอตาลอกชนิดมีรูนีกขาดที่ได้รับการรักษาโดยวิธี pneumatic retinopexy ที่โรงพยาบาลคิริราช

เกณฑ์การคัดเลือกและเกณฑ์การคัดออก

เกณฑ์การคัดเลือก (inclusion criteria)

- ผู้ป่วยที่มีตำแหน่งจอตาฉีกขาดทางด้านบนดังแต่ 8 - 4 นาฬิกา
- ขนาดของจอตาฉีกขาดกว้างไม่เกิน 1 นาฬิกา
- สามารถให้ความร่วมมือในการจัดท่าศีรษะได้อย่างดี

เกณฑ์การคัดออก (exclusion criteria)

- ผู้ป่วยที่มีตำแหน่งจอตาฉีกขาดทางด้านล่าง
- ขนาดของจอตาฉีกขาดกว้างมากกว่า 1 นาฬิกา
- ไม่ติดตามการรักษาได้น้อยกว่า 3 เดือน
- มีทางที่แสดงผ่านของตาชั่น เช่น ต้อกระจก หรือกระจกตาเป็นแพล ที่ไม่สามารถประเมินผลหลังให้การรักษาได้
- ไม่สามารถให้ความร่วมมือในการจัดท่าศีรษะได้

- จอตาลอกที่เป็นมานานจนมีเยื่อพังผืด

ข้อมูลที่รวบรวม ได้แก่ อายุ เพศ ระยะเวลาที่เกิดอาการระดับการมองเห็น ความดันตา ก่อนให้การรักษา ความกว้างของบริเวณจอตาลอก ตำแหน่งและความกว้างของรูนีกขาดของจอตา ระดับของเยื่อพังผืด ชนิดของก้าชที่ใช้ ผลการรักษา ประเมินจากการดับการมองเห็น อัตราการติดกลับของจอตา และผลแทรกซ้อน

ผู้ป่วยที่มีจอตาลอกที่เข้าเกณฑ์จะได้รับการรักษาโดยวิธี pneumatic retinopexy โดยการฉีดก้าช 100% perfluoropropane (C_3F_8) หรือ 100% sulfurhexafluoride (SF_6) จำนวน 0.3 มิลลิลิตร เข้าในน้ำรุนดาในด้านตรงข้ามกับรูนีกขาดของจอตา และจัดท่าศีรษะ ให้ก้าชกดตำแหน่งรูนีกขาดของจอตา โดยจะจัดท่าศีรษะไว้อย่างน้อย 12 ชั่วโมง และตรวจว่าจอตาติดกลับหรือไม่ ถ้าจอตาติดกลับตีก็จะรักษาต่อโดยการฉีดและเชอร์เพ้อปดูรูนีกขาด หรือถ้าจอตาไม่ติดกลับจะประเมินต่อไปว่าหากเพิ่มขนาดของก้าชจะสามารถลดรูนีกขาดได้หรือไม่ ถ้าได้อาจพิจารณาฉีดก้าชเพิ่มเติม หรือถ้าก้าชกดจอตาได้ไม่ดีอาจทำผ่าตัดรักษาผู้ป่วยโดยวิธีอื่นต่อไป

ผลการศึกษา

จากการทบทวนเวชระเบียนของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยวิธี pneumatic retinopexy ตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 ถึง 31 พฤษภาคม 2550 รวมระยะเวลา 12 ปี มีจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 102 ราย และเมื่อตัดผู้ป่วยที่อยู่ในเกณฑ์การคัดออกจะเหลือผู้ป่วยทั้งสิ้น 74 ราย

ผู้ป่วยทั้งหมด 74 ราย อายุตั้งแต่ 20-94 ปี อายุเฉลี่ย 49.63 ปี เป็นชาย 37 คน หญิง 37 คน ตาซ้ายที่ได้รับการรักษาด้วยวิธี pneumatic retinopexy เป็นตาซ้ายขวา 38 ตา ซ้ายซ้าย 36 ตา ดังแสดงในตารางที่ 1

ระยะเวลาที่ผู้ป่วยมีอาการจนถึงได้รับการผ่าตัด 1-210 วัน เฉลี่ย 18.22 วัน ระดับการมองเห็นก่อนผ่าตัด มีค่าตั้งแต่ 6/6-PL แบ่งเป็น 6/6-6/12 จำนวน 22 คน, 6/18-6/24 จำนวน 9 คน, 6/36-6/60 จำนวน 16 คน, 5/60-3/60 จำนวน 5 คน, <3/60 จำนวน 22 คนดังแสดงในตารางที่ 2 ความดันตามค่าตั้งแต่ 0-18 มิลลิเมตรปรอท เฉลี่ย 11.64 มิลลิเมตรปรอท ความกว้างของจอตาลอกตั้งแต่ 2 clock hour - 12 clock hour เฉลี่ย 5.31 clock hour

Proliferative vitreoretinopathy grading มีบันทึก

Table 1. Geographic data

Age (years)	Mean	49.63
	Range	20-94
Sex	Male	37
	Female	37
Laterality	Right	38
	Left	36
Onset (days)	Mean	18.22
	Range	1 - 210

ໄວเพียง 17 ราย เป็น grade A - B ผู้ป่วยที่เหลืออีก 57 ราย ไม่มีบันทึกໄວ ชนิดของกําชีที่ใช้ก็จะตา ที่บันทึกໄวเพียง 48 ตา เป็น perfluoropropane (C3F8) 41 ตา sulfurhexa-fluoride (SF6) 7 ตา ตำแหน่งของจอตาฉีกขาด ที่พบบ่อย สุดคือ ตำแหน่ง 12 นาฬิกา เท่ากับ 13 ตา ความกว้างของ จอตาฉีกขาดและตำแหน่งรูฉีกขาด แสดงໄວในตารางที่ 3

ผลการรักษาในแต่ละการติดกลับของจอตา

ผลการรักษาที่ 1 เดือนหลังผ่าตัด จอตาติดกลับทั้งลิ้น 50 ตา คิดเป็นร้อยละ 67.57 จอตาไม่สามารถติดกลับที่เดิม ได้ 24 ตา จึงได้ทำการรักษาด้วยวิธีอื่นต่อไป

ผลการรักษาที่ 2 เดือนหลังผ่าตัด พบร่องรอยที่จอตาลอกเพิ่ม 5 ตา รวมเมื่อติดตามการรักษา 2 เดือน พบร่องรอยติด 29 ตา

ผลการรักษาที่ 3 เดือนหลังผ่าตัด พบร่องรอยที่จอตาลอกเพิ่ม 1 ตา คิดเป็นร้อยละ 59.46 มีผู้ป่วยที่จอตาลอกเพิ่ม 1 ตา สรุปที่ระยะการติดตามผลงาน 3 เดือน อัตราจอตาลอกติด คิดเป็นร้อยละ 59.46 ดังแสดงในตารางที่ 4

ผลการรักษาในแต่ละระดับการมองเห็น

ผู้ป่วยที่มารับการรักษาส่วนใหญ่การมองเห็นดีขึ้น ดังแสดงในตารางที่ 5 ในผู้ป่วย 30 ราย ที่จอตาไม่ติดกลับ ด้วยวิธี pneumatic retinopexy นั้นได้รับการรักษาต่อดังนี้ 3 รายได้รับการรักษาด้วยวิธี scleral buckling, 8 รายได้ รับการรักษาด้วย pars plana vitrectomy, 7 ราย pars plana vitrectomy ร่วมกับ scleral buckling, 2 ราย pneumatic retinopexy ซ้ำ

ในการศึกษานี้ผู้ป่วยจอตาลอกที่เข้าเป็นประชากรใน การวิจัยทั้งลิ้น 74 ตา ภายนอกรักษาด้วย pneumatic retinopexy หรือการรักษาด้วยวิธีอื่นร่วมด้วย ผลจอตาไม่ติด กลับทั้งลิ้น 3 ตา คิดเป็นร้อยละของจอตาติดกลับเท่ากับ 96 การรักษาด้วยวิธี pneumatic retinopexy เพียงอย่างเดียว จอตาติดเท่ากับ 44 ตา คิดเป็นร้อยละ 59.46

วิจารณ์

การรักษาจอตาลอกโดยวิธี pneumatic retinopexy นั้น ถ้าเลือกผู้ป่วยตามข้อบ่งชี้ จะมีอัตราการติดของจอตาที่ สูงอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ จากที่เคยมีรายงานไว้อัตราการติด ของจอตาจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 70

โดย Zaidi A และคณะ⁴ ได้ทบทวนรายงานที่ผ่านมา พบร่วมกับ Grizzard และคณะ ได้รายงานไว้ในปี ค.ศ. 1995

Table 2. Pre and Post operative visual acuity Visual acuity

Visual acuity	Preoperative (No. of Patients)	Postoperative 1 month (No. of Patients)	Postoperative		Postoperative (No. of Patients)
			2 month	3 month	
			(No. of Patients)	(No. of Patients)	
6/6 - 6/12	22	26	32	32	
6/18 - 6/24	9	16	9	10	
6/36 - 6/60	16	7	3	1	
5/60 - 3/60	5	1	1	1	
< 3/60	22	0	0	0	
Total	74	50	45	44	

Table 3. Extent of retinal detachment and location of retinal break

Extent of retinal detachment	
≤ 1 quadrant	19
≤ 2 quadrant	37
≤ 3 quadrant	15
≤ 4 quadrant	3

Location of retinal break	
8 - <10 o'clock	8
10 - 12 o'clock	43
12 - 2 o'clock	16
2> - 4 o'clock	7

ພບວ່າ ອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງຈອຕາເນື່ອຍ່າເກັບຮ້ອຍລະ 79 (ຮ້ອຍລະ 53 - 100) Lisle ແລະ ຄນະ ຮາຍງານໄວ້ໃນປີ ດ.ສ. 1998 ພບອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງຈອຕາເກັບຮ້ອຍລະ 83, Assi ແລະ ຄນະ ຮາຍງານຄວາມສໍາເຮົງໄວ້ໃນປີ ດ.ສ. 1999 ເກັບຮ້ອຍລະ 61, ຂະໜາໃນປີ ດ.ສ. 2000 Eter ແລະ ຄນະ ຮາຍງານອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງຈອຕາ ທີ່ 65 ແລະ Abecia ແລະ ຄນະ ຮາຍງານໄວ້ໃນປີ ດ.ສ. 2002 Kleinmann ແລະ ຄນະ ຮາຍງານອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງຈອຕາທີ່ຮ້ອຍລະ 75 ແລະ ຂອງ Zaidi A4 ເອງ ຮາຍງານປີ ດ.ສ. 2006 ມີອັດຖາກາຕິດກລັບທີ່ຮ້ອຍລະ 66 ແລະ ຂອງປະເທດໄທຍ່າມຮາຍງານຄວາມສໍາເຮົງທີ່ຮ້ອຍລະ 75⁵⁻⁶

ຜູ້ປ່າຍທີ່ມີຈອຕາລອກ ມີຕໍ່ແໜ່ງຮູ່ຈຶກຂາດຂອງຈອຕາອູ່ທາງດ້ານນົມ ມີໂຄກສໍທີ່ຈອຕາຈະຕິດກລັບໄດ້ດີກວ່າເນື່ອເທິນກັນດ້ານຂ້າງຫຼືດ້ານລ່າງ ການສຶກຊາຂອງເຮັດວຽກສຸນສົນສມມຕູ້ານັ້ນໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ເນື່ອຈາກຕໍ່ແໜ່ງຮູ່ຈຶກຂາດທີ່ 12 ນາພິກາມີຜູ້ປ່າຍ 13 ຮັບຈອຕາຕິດທັງໝົດ ເນື່ອມາຄຳນວນແກ່ເປັນຕໍ່ແໜ່ງຕ່າງໆ ຮູ່ຈຶກຂາດທີ່ຕໍ່ແໜ່ງ 11 - 1 ນາພິກາ ມີຜູ້ປ່າຍຈອຕາລອກທັງສັນ 35 ຕາ ພບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 27 ຕາ ຄິດເປັນ

ຮ້ອຍລະ 77.14 ຮູ່ຈຶກຂາດທີ່ຕໍ່ແໜ່ງ 9 - 11 ນາພິກາ ພບຜູ້ປ່າຍຈອຕາລອກ 23 ຕາ ແລະ ພບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 16 ຕາ ຄິດເປັນຮ້ອຍລະ 69.56 ຮູ່ຈຶກຂາດທີ່ 1 - 3 ນາພິກາ ພບຜູ້ປ່າຍ 15 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 8 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 16 ຕາ ຄິດເປັນຮ້ອຍລະ 53.33 ສາເຫຼຸ່ງທີ່ຈອຕາຈຶກຂາດດ້ານນົມວັດຖາກາຕິດກລັບດີກວ່າ ເນື່ອຈາກຜູ້ປ່າຍສາມາດຈັດທ່າຄີຣະໄດ້ດີກວ່າດ້ານລ່າງຫຼືດ້ານຂ້າງ ເພະກຳ້າຈະລອຍໜີດ້ານນົມທຳໄທກດຽວູ່ຈຶກຂາດໄດ້ດີກວ່າ

ໜົດຂອງກຳ້າທີ່ໃຊ້ກົດຈອຕາ ທີ່ໂຮງພຍບາລຄິຣາຈີໃຊ້ກຳ້າ 2 ຊົນດີ ດື່ນ perfluoropropane (C_3F_8) ແລະ sulfurhexa-fluoride (SF_6) ໂດຍຈະໃໝ່ C_3F_8 ມາກກວ່າ ເນື່ອຈາກຍາຍຸຕ້າວໄດ້ດີກວ່າແລະ ຍູ້ໄດ້ນານກວ່າ ອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງ C_3F_8 ນໍາຈະດີກວ່າຂອງ SF_6 ໃນການສຶກຊາຂອງເຮັດວຽກຕິດກລັບຂອງຈອຕາທີ່ໃໝ່ C_3F_8 ໃນຜູ້ປ່າຍ 41 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 31 ຮັບຈິດເປັນຮ້ອຍລະ 75.61 ຂະໜາໃໝ່ SF_6 ພບວ່າຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 5 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 7 ຮັບຈິດເປັນຮ້ອຍລະ 71.43 ຊຶ່ງກຳ້າທັງສອງນີ້ໃຫ້ອັດຖາກາຕິດກລັບໃກລ້າເຄີຍກັນ

ເມື່ອເປົ້າຍເຫັນອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງຈອຕາທີ່ອາຍຸຕ່າງໆ ໂດຍແຍກເປັນກຸລຸ່ມອາຍຸ 20 - 40 ປີ ພບຈອຕາລອກ 17 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 10 ຮັບຈິດເປັນຮ້ອຍລະ 58.82 ກຸລຸ່ມອາຍຸ 41 - 60 ປີ ພບຈອຕາລອກ 43 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 32 ຮັບຈິດເປັນຮ້ອຍລະ 74.42 ກຸລຸ່ມອາຍຸມາກກວ່າ 60 ປີ ພບຈອຕາລອກ 14 ຮັບຈອຕາຕິດກລັບທີ່ 1 ເດືອນ 8 ຮັບຈິດເປັນຮ້ອຍລະ 57.14 ຊຶ່ງເຂົາກັນໄດ້ກັບການສຶກຊາກ່ອນໜ້າ ຊຶ່ງພວກວ່າອາຍຸທີ່ເປັນປັຈຍີທີ່ເກີວຍເນື່ອກັບອັດຖາກາຕິດກລັບຂອງຈອຕາ⁴

ການຈັດທ່າຄີຣະມີພລອຍ່າງມາກໃນການເພີ່ມໂຄກສາກຕິດກລັບຂອງຈອຕາ ຕໍ່ແໜ່ງທີ່ກຳ້າກົດຮູ່ຈຶກຂາດຂອງຈອຕາມີຄວາມສໍາຄັນ ເພື່ອປົດທາງນໍາວຸນຕາທີ່ຈະເຂົາໄປໄດ້ຈອຕາ ເມື່ອກຳ້າສາມາດປົດຮູ່ຈຶກຂາດໄດ້ແລ້ວ retinal pigment epithelium (RPE) ຈະກຳ້າທີ່ປິ້ນນໍາອອກຈາກໄດ້ຈອຕາທີ່ລອກມານານໆ RPE ຈະທຳງານໄດ້ໄມ້ດີ photoreceptor ບຣິວັນຕໍ່ແໜ່ງຈອຕາທີ່ລອກອາຈາດໄລ້ດມາເລື້ອງ

Table 4. Rate of postoperative retinal attachment

Visual acuity	Preoperative (No. / %)	Postoperative 1 month (No. / %)	Postoperative 2 month (No. / %)	Postoperative 3 month (No. / %)
Detach	74	24 / 32.43	29 / 39.19	30 / 40.54
Attach	0	50 / 67.57	45 / 60.81	44 / 59.46

เพราะเลือดที่มาเลี้ยง photoreceptor มาจาก choriocapillaris ดังนั้นถ้า photoreceptor ทำงานได้ไม่ดีหรือตายไปแล้วนั้น แม้ว่าจอตากลับมาติดได้อย่างดี ผู้ป่วยก็อาจมองเห็นไม่ดีได้ ระยะเวลาที่เกิดอาการ ภายใน 2 สัปดาห์ พบรอยตาลอกทั้งลิน 44 ตา จอตาติดกลับที่ 1 เดือน 31 ตาคิดเป็นร้อยละ 70.45 การมองเห็นดีขึ้น 19 ตา จาก 31 ตาคิดเป็นร้อยละ 61.29 onset 1 เดือน มีผู้ป่วยจอตาลอกทั้งหมด 11 ราย จอตาติดที่ 1 เดือน 6 รายคิดเป็นร้อยละ 54.54 การมองเห็นดีขึ้น 3 ราย จาก 6 รายคิดเป็นร้อยละ 50 ระยะเวลาที่เกิดอาการ มากกว่า 1 เดือน พบรอยตาลอก 4 ราย จอตาติดที่ 1 เดือน 4 รายคิดเป็นร้อยละ 100 ประวัติที่เป็นนานาทำให้คิดว่าอัตราการติดกลับของจอตาน่าจะต่ำลง และการมองเห็นน่าจะดีน้อยกว่ากลุ่มที่ประวัติสั้น ทั้งนี้จากประวัติที่ได้อ่านไม่ชัดเจน ผู้ป่วยมาด้วยอาการ flashing และ floater ไม่ได้ให้ประวัติของจอตาลอกที่ชัดเจน อาจทำให้ประวัติที่ได้ไม่น่าเชื่อถือ ในผู้ป่วยที่มีจอตาลอกมานานน่าจะมี PVR เกิดขึ้นมาก ทำให้อัตราการติดกลับของจอตาลดลง แต่อัตราการติดกลับที่มากที่สุด คาดว่าสาเหตุเนื่องมาจากประชากรในการศึกษานี้ค่อนข้างน้อย ทำให้ค่าที่ได้อ่านไม่น่าเชื่อถือ รวมทั้งประวัติจากผู้ป่วยน่าจะลั้นกว่าันนั้น เช่นในผู้ป่วยที่มีจอตาลอกมา 7 เดือน น่าจะมี PVR เกิดขึ้นอย่างมาก ซึ่งไม่น่าจะติดกลับได้ด้วย pneumatic retinopexy จึงทำให้คิดว่าผู้ป่วยอาจให้ประวัติของจอตาลอกไม่ถูกต้อง

เลนส์แก้วตาของผู้ป่วยไม่ได้กล่าวถึงในการศึกษานี้ในการศึกษาก่อนหน้าพบว่า pseudophakia และ aphakia พบรอยตาการติดกลับของจอตาน้อยกว่าในกลุ่มที่เป็น phakic eye เนื่องจากในกลุ่ม pseudophakia และ aphakia อาจมีรูจีกขาดขนาดเล็กหลายรู ซึ่งอาจตรวจไม่พบเมื่อทำการรักษาด้วยวิธี pneumatic retinopexy จึงทำให้จอตาไม่ติดได³⁻⁵

การศึกษานี้อัตราการติดกลับของจอตาต่ำกว่าการศึกษาอื่นที่ผ่านมา เนื่องจากที่โรงพยาบาลคิริราช การรักษาจอตาลอกโดยวิธี pneumatic retinopexy นั้น ผู้ทำหัตถการส่วนใหญ่เป็นแพทย์ประจำบ้านและแพทย์ประจำบ้านต่อยอดทำให้อัตราการติดกลับอาจน้อยกว่าการศึกษาอื่น เทคนิคในการทำหัตถการก็มีส่วนสำคัญ เช่น การเลือกตำแหน่งที่จะฉีดก๊าช ความลึกของเข็มที่ฉีดเข้าไปในลูกตา ความเร็วของการฉีดก๊าช และการจัดคิริยะหลังการฉีดก๊าช

สรุป

การรักษาจอตาลอกด้วยวิธี pneumatic retinopexy นั้นเป็นวิธีมาตรฐานที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เนื่องจากง่าย สะดวก ประหยัดค่าใช้จ่าย และมีอัตราความสำเร็จของการรักษาอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ที่โรงพยาบาลคิริราช มีอัตราการติดกลับของจอตาโดยวิธี pneumatic retinopexy คิดเป็นร้อยละ 59.46 ซึ่งก็อยู่ในระดับที่น่าพอใจ

เอกสารอ้างอิง

1. Barrie T, Kreissig I, Heimann H, Holz E.R, Mieler W.F. Controversies in ophthalmology: Repair of a primary rhegmatogenous retinal detachment. Br J Ophthalmol 2003;87:787-9.
2. Eter N, Boker T, Spitznas M. Long-term results of Pneumatic Retinopexy. Graefes Arch Clin Exp Ophthalmol 2000;238: 677-81.
3. Tornambe PE. Pneumatic Retinopexy. Trans Am Ophthalmol Soc 1997;95:551-78.
4. Zaidi A, Alvarado R, Irvine A. Pneumatic retinopexy success rate and complication. Br J Ophthalmol 2006;90:427-8.
5. Prasartritha W, Simaraj P, Lawtiantong T. Pneumatic Retinopexy. Thai J Ophthalmol 1989;3:13-6.
6. Yospaiboon Y, Sajjapong P. Pneumatic retinopexy with air a preliminary report. Thai J Ophthalmol 1995;9:139-46.